СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

РІК XCIV. Ч. 133. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК. СЕРЕДА, 15-го ЛИПНЯ 1987 ЦЕНТІВ 25 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, WEDNESDAY, JULY 15, 1987 No. 133. VOL. XCIV.

Пам'ятайте про Україну!

В ДІТРОЙТІ ЗОРГАНІЗОВАНО ВІДДІЛ ДОКУМЕНТАЦІЙНОГО ЦЕНТРУ

Дітройт (В.П.). — У другій частині своєї доповіді в Дітройті 12-го квітня ц.р. проф. д-р Тарас Гунчак вказував на важливість документації для науки взагалі, а для історії зокрема. Особливо тепер, коли в Україні насильною русифікацією безпощадно нищиться все, що українське, а у вільному світі ворожі сили, при сильній підтримці деяких ліберальних кіл Заходу, інтенсивно діють у напрямі знеславлювання українського народу, щоб тим чином зламати протидії української спільноти в діяспорі.

Одним із найбільш доцільних заходів протидії української спільноти є документація окремих історичних фактів та подій з часів Другої світової війни та взагалі з різних ділянок життя українського народу в XX сторіччі. Ця ділянка одного із завдань української спільноти досі доволі занедбана. Для тої цілі створено в Ню Йорку Український Дослідно-Документаційний Центр. Самозрозуміло, що такий центр в одному місті, до того на сході ЗСА, практично не міг би охопити цілої країни, всіх тих що такі документи посідають. Для того виринула конечність організування відділів чи осередків того центру в більших громадах у ЗСА.

Пропозиція д-ра Т. Гунчака викликала жваве зацікавлення у присутніх, а відтак в цілій громаді. В оживленій дискусії одобрено проєкт і ціла низка приявних не тільки в слові, але грошовими датками виявила підтримку цій преважливій акції, а теж цілий ряд відомих суспільно-громадських діячів зголосилося до співпраці. Тож у висліді нарад рішено зорганізувати в Дітройті відділ Дослідно-Документаційного Центру.

Поруч цілої низки зацікавлених працею та потребою відділу такого центру, мабуть, найбільше зацікавлення виявила мгр Рома Дигдало. На прохання проф. Т. Гунчака вона скликала в четвер, 11-го червня ц.р., основуючі збори відділу центру в галерії ЕКО.

Після відкриття й узгіднення порядку нарад Р. Дигдало коротко з'ясувала ціль нарад, організацію відділу та його завдання і працю.

Замість статуту центру та правильника для відділів, які звичайно обмірковуються на таких зборах, Василь Папіж відчитав головні завдання та напрямні документаційного центру, бо як статут, так і правильник тепер в процесі оформлення.

У висліді короткої дискусії вибрано Управу відділу в такому складі: мгр Р. Дигдало — голова, Ольга Марущак і Зенон Василькевич — заступники, Ірина Прийма — англомовна секретарка, Ольга Лісківська — україномовна секретарка, Василь Мацьків — касир, Олександра Місьонг — фінансова референтка, Василь Папіж — референт преси та інформації, мгр Віра Андрушків та Мирося Стефанюк будуть користуватися усіма прерогативами членів Управи та тісно співпрацювати з нею.

У напрямних для праці відділу дискутанти подали цілу низку практичних порад. Між іншими М. Стефанюк запропонувала нав'язати тісну співпрацю з Мишиґенським історичним товариством, яке займається подібними справами та працею, а може також і членство в ньому. В. Андрушків подала практичні підходи для збирання документації, Олександра Місьонґ про збірку фінансів. Під кінець нарад рішено, що членом відділу може бути кожна особа, охоча допомогти документаційними матеріялами або фінансами.

У першому зверненні до громадянства Метрополії Дітройту Управа закликає до співпраці кожного, хто може причинитися до збірки документації у її різних видах тобто писаною, друкованою чи усною, значить записом на магнетну плівку а також допомогти фінансово в праці відділу.

В справах документації слід звертатися до: Миросі Стефанюк — тел.: 751-3414 і Віри Андрушків — тел.: 751-8625; в справі датків на працю відділу до Олександри Місьонґ — тел.: 421-0682. Датки можна також складати в усіх бюрах обидвох кредитівок: „Самопоміч", число конта 9929-1-95, „Будучність" — 3650-А.

В усіх справах відносно праці відділу документаційного центру можна звертатися до голови Р. Дигдало, тел.: 759-6549.

О. НОРТ СТАВ НАЙПОПУЛЯРНІШИМ АМЕРИКАНЦЕМ

Вашінгтон. — Всього за чотири дні, від вівтірка до п'ятниці, підполковник морської піхоти Олівер Норт став національним героєм, чиє ім'я тепер повторюється у всіх кінцях З'єдинених Стейтів Америки частіше, ніж будь-яке інше. Тисячі привітальних листів і телеграм на ім'я О. Норта приходять у ці дні в Білий Дім, Конгрес, в редакції газет, на радіо і телевізію.

Крайова підтримка становища підполковника Норта виявилася настільки сильною, що члени комісії Конгресу, які розслідують обставини „ірангейту", були змушені різко змінити тон. Як що на першому переслухуванні, що відбулося у вівторок, 7-го липня, голова комісії сенатор-демократ Даніел Інує і юрисконсульт Палати Репрезентантів Джан Нілдс говорили з Нортом, як з потенційним злочинцем, то в п'ятницю в залі засідань уже панувала атмосфера хоча б формальної коректности.

Найліпше про цю зміну висловився член комісії сенатор-демократ Дейвид Борен. „Ні для кого тепер не секрет, що тон, який ми взяли в перші дні переслухань, був серйозною помилкою", — сказав він. За словами Борена, Нілдс задавав питання „прокураторським тоном" і не приховував неприязні до Норта.

Канцелярія Білого Дому повідомила, що в 4,900 з 50,000 телефонічних дзвінків Норта характеризували як героя. Навіть голова комісії розслідування Інує був змушений визнати, що з 300 телефонічних дзвінків, що роздаються щодня в його офісі, 80 відсотків одобрюють дії і поведінку Норта.

У телеграмі, отриманій Конгресом з Остіна, сказано: „Відішліть Інує в Росію! Покажи їм, Оллі!" Але найліпше настрій американців виражено в телеграмі з Брукфілду, Коннектикат: „Дякуємо за відданість нації. Ми підтримуємо тебе на сто відсотків". В тисячах телеграм повідомляється про висилання грошей у фонд, створений шкільними друзями Норта для оплати його юридичних видатків.

Представники Білого Дому зауважують, що зізнання Норта значно полегшать здійснення плянів Адміністрації в справі надання допомоги антикомуністичним повстанцям. У вересні Конґрес буде обговорювати пропозицію Президента про виділення партизанам 105 мільйонів, включаючи воєнну допомогу. Речник Білого Дому Марлін Фіцвотер заявив, що оточення Роналда Регена „дуже задоволене ефектом, що його зробили зізнання Норта на загальний настрій американців".

Неназваний представник Адміністрації заявив, що вибух популярности справи антисандіністів не можна вважати випадковим явищем. „Джерела цього слід шукати значно глибше, — сказав цей чинник. — Американці не хочуть повторення в'єтнамської трагедії, коли наші хлопці в окопах дістали удар в спину від вашінґтонських бюрократів".

Сен. Дж. Байден виступає проти кандидатури Р. Борка

Вашінгтон. — Голова Юридичної комісії в Сенаті сен. Джозеф Байден, демократ з Делаверу, один з претендентів на пост президента у виборах в 1988 році, зустрівшись при кінці минулого тижня з негритянськими групами, обіцяв їм розгорнути широку боротьбу в Сенаті проти кандидатури судді Роберта Борка, якого президент Роналд Реґен найменував до Верховного Суду на опорожнене місце судді Луїса Повелла.

Зустріч сен. Дж. Байдена відбувалась за закритими дверима і сенатор, мабуть побоюючись за свою кандидатуру, не подав до загального відомо змісту розмов з лідерами негритянських груп і групи оборони громадянських свобід, але учасники зустрічі дещо розказали кореспондентам. Пресовий секретар Юридичної комісії Пил Смит повідомив тільки журналістів, що сенатор Байден буде вести боротьбу проти номінації Р. Борка, а якщо буде потрібно, він очолить цю боротьбу.

Виглядає, — кажуть деякі коментатори, що Дж. Байден шукає вже відтепер підтримки в чорних, пуерторіканців, й інших „борців" за громадянські права.

На питання кореспондентів Байден заявив, що переслухування Борка не розпічнуться скоріше, як 15-го вересня, тобто після літньої перерви в Сенаті. Це означає, що чергове засідання Верховного Суду назначене на 5-го жовтня відбудеться без повного складу Верховного Суду.

Представник Білого Дому Марлін Фіцвотер заявив, що Адміністрація надіється, що Сенат передумає усю справу і розпічне переслухання скоріше.

Розпочинаючи свою передвиборчу кампанію за номінацію на президента Дж. Байден приховує свої симпатії до лівих лібералів і доказує, що він є прагматик у політиці, але обіцянка, дана сенатором негритянським групам показує, що він яким був, таким і залишився, кажуть політичні спостерігачі.

Як відомо, ліві ліберали гостро виступають проти кандидатури судді Р. Борка. Одна з головних причин лежить в тому, кажуть консерватисти, що Борк вважає усіх людей рівними перед законом і не дає переваги жадним групам, навіть якщо вони належать до так званих меншин.

КОНҐРЕСМЕНИ ЗМУШЕНІ ВІДДАТИ НАЛЕЖНЕ ПАТРІОТИЗМОВІ О. НОРТА

Вашінгтон. — У понеділок, 13-го липня підполковник Олівер Норт продовжував зізнавати перед комісією Конгресу у справі розслідування афери Іран-контра.

Підполковник сказав, що ніколи не вважав, що він або хтонебудь з його колег стоять вище закону. За словами О. Норта, покійний директор Сі-Ай-Ей Вілліям Кейсі ніколи не розглядав контакти з Іраном як довготермінову американську політику, але вважав їх лише епізодом. Норт повторив сказане раніше, що в початкові пляни, які включали продаж обмеженої кількости зброї Іранові, не входили широкі дипломатичні ініціятиви. Мова йшла лише про звільнення захоплених у Ливані американців.

Мабуть, вважаючи, що найбільш драматична частина зізнань Норта уже позаду, законодавці-демократи з комісії перейшли в добре обдуманий наступ з метою розвіяти героїчну авреолю навколо особи Норта, який став за чотири дні найбільш популярною людиною в ЗСА.

Тон у цьому контрнаступі надав сенатор-демократ Джордж Мічелл. Але Норт зовсім не реагував на лекцію, яку прочитав йому Мічелл в явно моралізаторському тоні. Віддаючи належне патріотизмові підполковника, Дж. Мічелл заявив, що Норт все таки не проявив більш широкого розуміння принципів американської демократії.

„Бог не стає на якусь конкретну сторону в американській політиці, — сказав Мічелл. — Якщо в Америці хтось не погоджується з політикою Уряду, то це ніколи не вважалося ознакою відсутности патріотизму. Сам факт того, що американці можуть критикувати дії Уряду без страху, можна вважати суттю нашої свободи. Із всіх якостей що їх американці оцінили в вас, найбільш цінним безумовно є ваша очевидна відданість цій країні. Однак зрозумійте, що інші не менш, ніж ви, віддані країні, але не поділяють вашої точки зору на допомогу 'контрас'. Це не перешкоджає їм любити Бога і батьківщину так само сильно, як їх любите ви".

Відповідаючи сенаторам, Норт заявив, що він визнає можливість іншого ставлення до подій, ніж його власне, але що „дуже багато американців стали жертвами сандіністської пропаганди".

Звертаючись до Норта, сенатор - республіканець Орін Геч висловив надію, що полковника взагалі не будуть притягати до відповідальности: „Я не хочу, щоб вас судили, — сказав О. Геч. — Я вважаю, що зі мною погоджуються багато американців. Якщо справа дійде до суду, в країні почнеться щось нечуване".

Члени комісії уже приготовляються до переслухання безпосереднього начальника Норта - колишнього дорадника президента Роналла Регена у справах крайової безпеки адмірала Джана Пойндекстера. Раніше до переслухань зголосився його попередник Роберт МекФарлейн.

С. Шкафаровський і А. Британ виступлять на Союзівці

С. Шкафаровський

А. Британ

Союзівка. — Тут в суботу, 18-го липня ц.р., на оселі Українського Народного Союзу, о год. 8:30 вечора відбудеться концерт, на якому виступлять Стефан Шкафаровський, молодий і багатонадійний оперний співак-бас, як теж Адріян Британ, відомий скрипаль і музика.

Після концерту відбудеться забава при мелодійних звуках оркестри „Гуцули".

Громада в Канаді збагатилась молодим диригентом

Торонто (МКБ). — Українська громада в Канаді збагатилась на одного замітного і талановитого професіоналіста — диригента симфонічної оркестри і опери, Петра Олешкевича, який в травні ц.р. закінчив чотирирічні студії та спеціялізацію дипломом майстра-диригента у Високій музичній школі-академії у Відні, Австрія.

Петро виростав в українській громаді в Торонто. Відвідував і закінчив українознавчу школу, вчився грина фортепіяні та брав щорічно участь в українських музичних фестивалях.

На музичному факультеті Торонтонського університету отримав ступінь бакалявра і продовжував дириґентські студії на дворічному дириґентському семінарі того ж університету.

Це один із рідкісних випадків в Канаді, що молодий українець здобув такі високі кваліфікації в ділянці дириґентури.

ВИСТАВКА Д. ЛЯЛЮК-МАЛҐРУ

Вінніпеґ, Ман. — Осередок Української Культури й Освіти влаштовує виставку праць Діяни Лялюк-Малґру п.н. „Розкопки неземних земляних фантазій". Виставка охоплює вироби з глини, випалювані методою „раку", і триватиме від 16-го липня до 16-го серпня ц.р. Офіційне відкриття — четвер, 16-го липня, о год. 7-ій вечора.

КОНЦЕРТ НА СОЮЗІВЦІ

Союзівка-Кергонксон, Н. Й. — Тут в неділю, 19-го липня ц.р., о год. 4-ій по полудні відбудеться концерт в пошану свв. Ольги і Володимира. Головну доповідь виголосить проф. Марта Богачевська-Хомяк, у програмі виступить місцевий хор „Золотий гомін" під дириґентурою д-ра Олега Волянського, з фортепіяновим сольом Уляни Пінковської-Сенчишин і з скрипковим сольом проф. В. Тритяка.

Демократи вшанували українського правника

Д-р Ю. Куляс (справа) і П. Кирк.

Чикаго. — Тут в неділю, 31-го травня ц.р. Крайовий комітет Демократичної партії і Демократична иллинойська етнічна рада відзначила адвоката Юліяна Куляса „Премією спадщини".

На своєму першому річному бенкеті Демократична партія иллинойського стейту відзначила 12-ох етнічних провідників, які вирізнились своїм вкладом в життя громади і Демократичної партії.

Пол Кирк, мол., голова Крайового комітету ось як висловився: „Ваша невтомна посв'ята і відданість ваших співгромадян, — це і є основою Америки та багатством нашого суспільства. Відтепер Демократична партія постарається бути більш чутливою до потреб етнічних громад".

Д-р Ю. Куляс голова Українсько-американських демократичних організацій иллинойського стейту, служить комішенером людських зв'язків для управи Чикаго, як теж є громадським членом американської делеґації на конференцію перевірки Гельсінкських угод у Відні. Він теж відомий з того, що боронив Володимира Половчака, який відмовився від повороту до СССР із своїми батьками та залишився в Америці.

У СВІТІ

МІЖНАРОДНА КОМІСІЯ, яка розслідувала обставини летунської катастрофи, в якій загинув президент Мозамбіку Самора Машел, встановила, що причиною катастрофи була недбалість совєтської залоги. У звіті міжнародної комісії говориться, що в останні 30 хвилин полету совєтська залога грубо порушила правила техніки безпеки. Пілот розповідав історії про те, як приземлявся колись з порожніми баками і обговорював якості безалькогольних напоїв і пива. Радист слухав передачі новин і джазову музику. Всі члени залоги ігнорували попередження, що літак почав приземлятися надто завчасно. Як тільки звіт міжнародної комісії про причину летунської катастрофи став відомим, Совєтський Союз зразу ж заперечив його. Совєтське пресове агентство ТАСС розповсюдило повідомлення, в якому обвинувачує комісію в спробі дезінформувати міжнародну громадськість.

У СУБОТУ, 11-ГО ЛИПНЯ, в Австралії відбулися вибори в парлямент. Правляча Лейбористська партія на чолі з прем'єр-міністром Бобом Говком не лише перемогла, залишившись при владі, але й дещо збільшила свою більшість у палаті репрезентантів. Австралійські лейбористи, на відміну від британських, займають більш консервативні позиції, і їх партію можна назвати правоцентристською. Уряд Б. Говка, який перебуває при владі від 1983 року, буде продовжувати курс тісного військового й економічного співробітництва із ЗСА.

КОМУНІСТИЧНИЙ КИТАЙ погодився видобувати менше нафти, щоб підтримати зусилля ОПЕК зберегти ціни на нафту на світовому ринку на рівні 18 долярів за барилку. Про це розповів на пресовій конференції нафтовий міністер Венесуелі Ернандес Ґрісанті після зустрічі з китайськими урядовими чинниками. Нафта для Китаю є одним з важливих джерел валюти. У зв'язку з цим деякі акредитовані у Пекіні західні репортери сумніваються, що Китай зменшить видобуток нафти лише для того, щоб підтримати нафтовий картель.

СПІКЕР ІРАНСЬКОГО меджлісу Гашемі Рафсанджані обвинуватив працівників британської і французької дипломатичних місій в Теґрані в контрабанді і шпигунстві, сказавши, що Іран нічого не втратить від розриву, як він висловився, з колоніяльними державами. Г. Рафсанджані сказав це після закінчення наради верховної ради оборони Ірану. Спікер заявив, що в наміри Ірану не входить остаточне розірвання відносин з Англією і Францією, але Теґран вживе заходи у відповідь на будь-яку недружню акцію.

В ЮҐОСЛАВСЬКОМУ МІСТІ Загреб у суботу, 11-го липня, о 8:35 ранку народився п'ятибільйоновий житель Землі. Ним став покищо не названий син Сані і Драґутіна Ґаспарів. За словами лікаря медичного центру Загребського університету Міса Юрковіча, хлопчик є бльондином і важить 3.6 кілограма. Щасливих батьків поздоровив генеральний секретар Організації Об'єднаних Націй Гавіє Перез де Куеяр, який в той час перебував у Загребі. Він сказав, що батьки повинні бути щасливі, бо їх син появився на світ в розвинутій країні.

АЛБАНСЬКИЙ ЖУРНАЛ „Руґа е Партіса" надрукував статтю про запропоновані генеральним секретарем ЦК КПСС Міхаїлом Ґробачовим економічні реформи в СССР і обвинуватив у зв'язку з цим совєтський уряд в „ревізіонізмі соціялізму". „Совєтські ревізіоністи намагаються виправдати свою експансивну політику і намагання панувати над іншими країнами", — сказано в статті. Албанія розірвала дипломатичні відносини з СССР в 1961 році після XXI з'їзду КПСС, на якому тодішній перший секретар ЦК Нікіта Хрущов продовжив початі на XX з'їзді викриття культу особи Сталіна.

МОСКОВСЬКА ТЕЛЕВІЗІЙНА програма „Время" повідомила у п'ятницю, 10-го липня, що голова ради міністрів Української ССР Олександер Ляшко „пішов на пенсію". О. Ляшко, якому 71 рік, був призначений на цей пост 15 років тому, приблизно місяць після того, як Володимир Щербицький став першим секретарем ЦК Комуністичної партії України. Газета „Вашінгтон Пост" пише, що „це свідчить про твердий намір Міхаїла Ґорбачова позбутися останнього брежнєвського ставленика в Політбюрі Щербицького".

В АМЕРИЦІ

НЕ ЗВАЖАЮЧИ НА загрозу накладення вето і втрату піддержки торговельного світу. Сенат одобрив поправку до торговельного закону, яка вимагатиме 60-денного попередження працівників та місцевих властей про закриття фабрики і масових звільнень.

РЕСПУБЛІКАНСЬКІ КАНДИДАТИ на президента, за вийнятком відцепрезидента Джорда Буша, стараються відмежувати себе від президента Роналда Реґена та його уряду. На конвенції Крайової федерації молодих республіканців у Сієтлі вперше вони виступили з критикою президента Реґена як провідника Республіканської партії, що не зумів знайти дороги до національних меншин, за допущення до іранської афери, підкреслюючи те, що співпраця між Білим Домом і Конгресом мусить бути наладнана.

У ФІНІКСІ, АРІЗОНА зорганізувалася група громадян, які хочуть зібранням 216,746 підписів уневажнити вибір губернатора Евана Міікума, та започаткувати акцію до нових виборів. Свою акцію вони мотивують тим, що губернатор Міікум впродовж шістьох місяців своїми відкритими діями та висловами зумів придбати велике число ворогів. До цих акцій належать знесення святкування дня Мартіна Лютера Кінґа, прийняття ним запрошення та виголошення промови на конвенції товариства ім. Джана Бирча тощо.

ПРОМОТОРИ ЛЕҐАЛЬНИХ абортів зібрались у Вашінгтоні, щоб намітити стратегію кампанії проти номінації судді Роберта Г. Борка до Верховного суду. Крайова ліґа абортних прав розпічне свою акцію „лоббі" членів сенатської юридичної комісії.

МАРІЯН САКОМАНДО Фрідман обрана головою Нюйоркської стейтової правничої асоціяції. Це вперше за 110 років існування цієї організації, що нараховує 47,000 членів вибрано жінку на це становище.

ЗГІДНО З ПОВІДОМЛЕННЯМИ прикордонних службовців, число нелеґальних еміґрантів з Мехіко зростає, не зважаючи на нові закони. Притягаючим магнетом попри всі закони є те, що можливості заробітків є значно кращі в ЗСА.

БІЛИЙ ДІМ В ЧЕТВЕР, 9-го липня ц.р. обвинуватив сенатора Джозефа Байдена, демократичного кандидата на президента ЗСА, як і предсідника сенатської юридичної комісії, в тому, що він допускається політикування коли йдеться про одобрення номінації судді Роберта Борка до Верховного Суду. Сен. Байден опрокинув такі обвинувачення Білого Дому і сказав, що в поспіху такої важливої номінації не можна одобрювати, і тому перенесено початок переслухань Борка аж на 15-го вересня ц.р.

У ВАШІНҐТОНІ ПРОКУРАТОР Вітні Н. Сіймор заявив у федеральному окружному суді, що Майкерл К. Дівер, колишній дорадник в Білому Домі, пробрехався перед Конґресом в справі свого „лоббі".

ПІВДЕННА АМЕРИКА завжди була постійним покупцем американських товарів, але країни ці вже не є в силі економічно позичати і купувати на велику скалю. З огляду на це ЗСА мусять шукати інших місць збуту, щоб зменшити свій велитенський торговельний дефіцит.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893

Svoboda (ISSN 0274-6964) is published daily except Sundays, Mondays, and holidays by the Ukrainian National Association, Inc at 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302.
Tel.: (201) 451-2200

Subscription 1 year — $40.00, 6 months — $22 00, 3 months — $12.00
UNA members 1 year — $15.00. Change of address — $1 00. Make check or money order payable to "Svoboda"

Postmaster: Send address changes to
"Svoboda", 30 Montgomery Street, Jersey City, N J 07302
Tel (201) 434-0237, (201) 434-0807, (201) 434-3036

Second Class Postage paid at Jersey City, N J

Передплата на рік $40.00, на півроку — $22 00, на 3 місяці — $12.00.
Для членів УНСоюзу $15.00 річно. За кожну зміну адреси — $1.00.
Чеки і "money orders" виставляти на "Svoboda"

P.O. Box 346 Jersey City, N J 07303

Суд над власною системою

Сьомого липня почався в СССР суд над шістьома головними керівниками злощасного реактора в Чорнобилі, де 26-го квітня 1986 року стався вибух, який виявився катастрофою з непередбаченими смертельними жертвами та каліцтвом. Судять шістьох осіб, з яких один, за своїм прізвищем, може є українець: Коваленко. Решта всі, згідно з їхніми прізвищами, це, мабуть, імпортовані з Московщини нуклеарні фахівці-росіяни. Їм закидають недбальство ведення на власну руку незатверджених вищими чинниками експериментів, які ніби саме й довели до катастрофи. Суд ведеться з допущенням в залю суду преси і публіки, і це видовище має , очевидно, потвердити реалізовану тепер в СССР Ґорбачовим „ґласность". Це політичний спектакль, щоб показати, що в Совєтському Союзі при відкритих дверях судової залі притягають винуватців до відповідальности.

У Чорнобильській трагедії, проте, від самого початку стверджувано, що не йдеться про особи, про безпосередніх спричинників вибуху реактора. Адже не вони, а вищі совєтські власті намагалися, за традицією большевицької системи, затаїти ту катастрофу перед світом, і совєтський уряд признався до неї щойно на третій день, коли скандинавські країни зажадали рішучим тоном вияснення, звідкіля взялася у них небувала там до того часу висока радіяція. Це все сталося за урядування Міхаїла Ґорбачова, який прийшов до влади як генеральний секретар компартії СССР весною 1985 року, тобто рік перед катастрофою. І хоч від Чорнобильської катастрофи минуло вже понад 14 місяців, то, всупереч голосно реклямованій „ґласності", все ще багато подробиць затаєно і совєтські власті все ще тримаються свого первісного повідомлення, що згинула при вибухові реактора тільки 31 особа, коли західні фахівці, ствердили, що тих найперших жертв було багато-багато більше. Совєтський уряд відмовився від запропонованої йому допомоги з Америки й інших західніх країн, а допущено смішно мало — тільки одного лікаря з Каліфорнії, хірурґа і фахівця хворіб, спричинених радіяцією. Очевидно, одна людина „не є воїн в полі", і допомогти багато він не міг. Після повороту до Америки, цей лікар виявив, що всі шпиталі, що він їх відвідував, повні хворих жертв Чорнобиля.

Скільки їх у міжчасі померло — затаєно, так само, як подано тільки кругле число 135.000 евакуйованих без виявлення, де їх приміщено.

Людина є тільки людиною і людина може помилятися. Людина на кожному становищі може робити менші чи більші промахи. На це є докази у безлічі катастроф від непам'ятних часів у всіх народів світу. „Незнищимий" „Тітанік" мав понад півтори тисячі жертв через каригідне злегковаження собі його окликів розпуки близьких до нього чужих кораблів, і катастрофа американського космічного корабля „Чаленджера" сталася внаслідок недокладного перевірення всіх подробиць його складної будови. Ото ж можна зрозуміти й тих членів обслуги атомового реактора в Чорнобилі, які не доросли до свого відповідального завдання. Але не вони винуваті. Винувата система в СССР, де, як правило, прийнято складати звідомлення з різних, підлеглих державному апаратові ділянок праці і продукції, фальшиві звіти, щоб приподобатися зверхникам, щоб виглядало, що все робиться, як і має робитися „згідно з пляном". Подібне, як у Чорнобилі, траплялося і за царських часів, — це вже майже російська „національна риса", для замилення очей, будовано „Потьомкінські села". За російсько-японської війни „пропав" у Сибірі цілий один російський поїзд із зброєю та амуніцією, — наче канув камінь у річку. Розкрадання державного майна, хабарництво,забріханість — були прикметними рисами імперії чи то білої, чи комуністичної. Можна дуже сумніватися, чи за правління Міхаїла Ґорбачова можна буде змінити цю систему, якщо б він того навіть дуже бажав: це вже своєрідна „інерція" обману і скритости.

Ґорбачов, піддавши під суд шістьох службовиків реактора в Чорнобилі, не видумав нічого нового. В СССР завжди скидали вину на маленьких людей, щоб відвернути увагу від кремлівських вельмож, які створили і бережуть злочинну систему. Теперішній суд над безпосередніми винуватцями Чорнобильської катастрофи — це суд над системою, але на тому суді засудять тільки маленьких винуватців, а не засудять системи зла, яка буде продовжуватися всупереч всім реформам Ґорбачова.

М. Мельник

ОЛЕСЬ ГОНЧАР ШУКАЄ ДОПОМОГИ В РОСІЯН

Нарешті маємо офіційний коментар у справі української мови. На зборах київської організації Спілки Письменників України виступив член політбюро ЦК КПУ Ю. Н. Єльченко. Він зробив такі завваги:

„Про функціонування і дальший розвиток української мови. Справді, в останні роки спостерігається певне звуження сфери її вживання, зокрема у навчальних закладах, дошкільних установах. Справедливі нарікання викликає рівень мовної культури в театрах, на кіностудіях, в теле- і радіопередачах, пресі, книжкових виданнях. Найбільш гострим у виступах окремих літераторів стало питання добровільного вибору батьками мови викладання для дітей у школі. Це право визначено законом. Воно за суттю своєю демократичне, подобається це кому, чи ні. І розширення сфери функціонування української мови слід шукати не в звуженні законних прав громадян, а розвитку природного потягу до рідної мови. (...) Передбачається здійснити комплекс заходів по поліпшенню викладання української мови насамперед у школі, підвищити якість професійної підготовки вчителів української мови і літератури, вдосконалити навчальні програми і підручники, довідкові посібники. Буде розширено мережу шкіл і класів з поглибленим вивченням української мови та літератури. Заплановано також розширити видання творів українських радянських письменників для школярів. Розробляються додаткові заходи по дублюванню фільмів, випуску комплектів платівок і магнітних записів з уроками (лекціями. — М.М.) української мови. Буде підвищено контроль з боку державних органів культури та дотриманням мовного статусу театрально-концертних колективів. Наступного року планується провести науково-практичну конференцію з питань викладання української та російської мов і літератур у щколах республіки. (...) Ми не можемо і не будемо відходити від ленінського принципу цілеспрямованого формування національно-російської двомовності, що було і залишиться ключовою ланкою роботи в галузі національних відносин".

Що за цікаве становище! Брати чи не брати українську мову в школі, — це демократія. А чому б тієї демократії не поширити на російську мову? Тому що це закон! Так, це дійсно закон, і ця заввага Єльченка незвичайно промовиста. Її треба розуміти так, що ані Єльченко, ані Щербицький, чи їм подібні, встановленого в совєтах закону змінити не в силі. А про українську мову у вищих школах, урядах та підприємствах нема що й згадувати — така це нереалістична річ.

В тому самому повідомленні про збори читаємо теж таке: „О. Гончар повідомив на зборах, що українські письменники звернулися з листом до своїх російських побратимів: разом запропонувати, щоб у проєкт Статуту загальноосвітньої середньої школи було внесене таке доповнення: „Учні зобов'язані, крім мови, якою ведеться викладання в школі, вивчали мову народу тієї республіки, на території якої вони постійно проживають".

Кілька місяців тому на всесоюзних зборах письменників Б. Олійник зазначив, що українську мову витискають не росіяни, а свої люди.

Що за нонсенс! Щербицький і йому подібні дістали адміністраційні роботи в Україні не від українців, а від росіян. Росіяни знали, яку національну політику буде вести Щербицький, інакше вони не позбулися б П. Шелеста. Щербицький втримався на своєму пості за Брежнєва, Андропова, Черненка і Ґорбачова. Дотепер ніхто так довго на тій посаді не сидів. Невже ж за увесь той час росіяни не знали, як виглядає справа русифікації в Україні, і щойно довідались про те тепер з промови Б. Олійника чи О. Гончара?

Треба надіятись, що Гончар не вислав того листа до Щербицького, чи одного із його помічників. Якщо ж він вислав його до Ґорбачова, то адреса добра, та можливі висліди сумнівні. Постава Ґорбачова до поневолених націй, на мою думку, не ліпша від постави його попередників. Його публічні виступи — про „гласність" — це димова заслона. Його акції є такі самі, як його попередників.

Приміром, у звіті із засідання Центрального Комі-

(Закінчення на стор. 4-ій)

ЗДОРОВ'Я — ВСЬОМУ ГОЛОВА!

Д-р мед. Роман Осінчук

Обережно зі сонцем!

Сонце — джерело життя, джерело життєвої радости для всіх — старших і молодих. Після довшої, не завжди тут милої весни, ми всі врешті очікуємо літа, найкращої та найтеплішої пори року, пори благодатного тепла, довгих соняшних днів та довшого чи коротшого відпочинку подальше від великого міста. Всі ми очікуємо вакацій. Зокрема літа чекає наша молодь, щоб, відклавши на якийсь час книжку та залишивши шкільну лавку, скористати на дозвіллі не лише з відпочинку, але серед здорової гірської природи поплавати в холодних гірських ріках чи озерах та покупатися в соняшних проміннях.

Інші шукають сонця на морських пляжах. А всюди, особливо молоді, хочуть притемнити свою шкіру чи „опалюватись" на сонці. Проте деякі люблять вживати сонця таки забагато, а що забагато — то нездорово! Вони не „опалюють" свою шкіру, а просто печуть її до тієї міри, що шкіра реагує на надмірне опалювання запальним процесом чи зачервоненням, опухом та болісною реакцією тіла, а пізніше сильним лущенням. Такий процес непотрібний і нездоровий. Очевидно обережніші вакаційники хоронять свою шкіру від надмірної реакції сонця різними комерційними плинними мастями та раціональним часом перебування на сонці. Проте усі, особливо молоді, навіть ті обережніші,хотять свою шкіру добре притемнити опалюванням, бож на їх думку це є свідоцтвом їх вакацій.

Пригляньмось дещо ближче до цієї справи. Бож треба знати, що надмірне вживання сонця чи надмірне опалювання може бути для людини й шкідливим і то для різних людей у різній мірі. Все це залежить від індивідуальної реакції тіла людини чи її вразливости до сонця. Більше вразливі до діяння сонця є люди ясноволосі зі синіми чи сизими очима і люди, що мають на тілі багато „родимок", себто малих темних чи рожевих плямок на шкірі, люди анемічні, а також жінки. Американська статистика доводить, що кожного року в ЗСА, в наслідок діяння сонця є понад півмільйона людей різного віку й статті, у яких розвиваються шкірні раки чи т.зв. пістряки, особливо в людей старшого віку та в тих, що роками вживали сонця більше, як треба. Безпосередньою причиною тих раків є надмірне діяння ультрафіолетних променів, які особливо шкідливо діють тоді, коли соняшні проміння падають на землю більше прямовисно, себто в полудневих годинах.

Серед згаданої статистики шкірних раків є біля 400,000 випадків т. зв. „бейзелсел карцінома", себто найменше грізний, повільного розвитку шкірний рак, що найчастіше розвивається на носі та довкола ока, рідше на лиці, карку та плечах. Тоді можна завважити нерегулярної форми невелике ствердненння шкіри, яке дуже повільно поширюється та творить у середині часом малий видолинок, на тиск не реагує болем, а розвивається нераз місяцями, а то й роками.

Другий рід, що більше злосливий, т. зв. злущуючий шкірний пістряк, розвивається також на лиці та тих місцях шкіри, що частіше є виставлені на діяння сонця (ніс, лице, плечі, рамена). Вже завчасу можна його спостерегти та вимацати у формі малої, нерегулярної, невразливої грудки, покритої дрібною лускою. Але найбільше загрозливим шкірним раком є той, що розвивається на тлі загальної родимки і зветься меланома чи меланосаркома і який щороку дає біля 25 тисяч випадків. Це рід грізного пістряка шкіри, що скоро розвивається та дає вчасні перекиди до тіла, які очевидно ведуть до смерти. Треба тут підкреслити, що в останніх десятках років згадані пістряки щораз частіше розвиваються і то з незовсім вияснених причин.

Якаж на це рада? Поперше, не надуживати дією цього благодатного сонця. Будьмо поміркованi! Не опалюймося в часі сильного діяння сонця, а це між годинами 10-ою рано та 3-ою по полудні. Старші люди повинні вживати більше здорового повітря як сонця. Очевидно ходити на сонці з добре заслоненою головою широким капелюхом можна. Молоді чи середнього віку люди можуть опалюватись в ранніх чи пополудневих годинах, почінаючи від 10, 15, 20 хвилин та кожного дня додаючи 10-15 хвилин часу й опалюватись 1-2 годин денно, вживаючи ще й згаданих плинних мастей (лошен).

Пам'ятаймо також, що надмірне вживання сонця, якщо навіть не спричиниться до розвитку пістряка, то все таки діє шкідливо на тіло, воно пристарює шкіру та причиняється до скорішого розвитку зморщок шкіри, а це, на мою думку, важне, особливо для жінок. Більше обережні повинні бути також члени родин, в яких були стверджені перед тим шкірні раки. Врешті кожна людина повинна кілька разів в році, а особливо на весні та осінню, оглядати докладно свою шкіру по цілому тілі та запам'ятати докладно всі вроджені плямки й родимки, а завваживши при оглядинах які-небудь зміни у величині, формі, кольорі чи консистенції таких плямок чи бородавок треба з цим іти до свого особистого лікаря. Всякі шкірні новотвори, вчасно усунені хірургічно, дають запевнення на цілковите вилічення. Хто про це пам'ятає, хто вчас лікується — той добре чується!

Осип Оришкевич

СТОЛІТТЯ ЕСПЕРАНТО

Есперанто — це найбільш поширена штучна мова, творцем якої був варшавський лікар-окуліст і лінгвіст д-р Лазар Людвик Заменгоф. Він народився в Бялистоку.в 1859 році, а помер у 1917 році в Австрії, проживши 58 років. Він жив і працював у Варшаві, яка була тоді під російською займанщиною.

Поляки вважаючи його поляком, росіяни — „русским", а в дійсності він був жидівського роду.

Д-р Заменгоф був ідеалістом і його мрією було створити якусь спільну мову для всіх народів, якою вони могли б легко порозуміватися. З тих мотивів він уже на 28-му році життя створив таку мову, яку виклав у книжці „Міжнародна мова" в 1887 році, видану російською мовою під псевдонімом „Доктор Есперанто". В перекладі на нашу мову, це означає „той, що надіється", а походить воно від латинського дієслова „sperare" — надіятися. Від того псевдоніму пізніше назвали штучну мову д-ра Заменгофа — Есперанто.

Лексика Есперанто ґрунтується переважно на коренях західньоевропейських слів, переважно романських, германських, французьких і менше слов'янських. Графіка — на основі латинського алфавіту. Кожна літера має одне звукове значення. Наголос постійно на передостанньому складі. Вимова фонетична. Граматика дуже проста й не має вийнятків. Мову можна вивчити легко за кілька місяців на курсах або з самонавчальних підручників. Повний есперантський словник нараховує всього 9,000 слів.

Есперанто стало популярним вже на початку XX століття, зокрема після Першої світової війни — у Франції, Німеччині, ЗСА, Японц, серед слов'янських народів, навіть у Росії. Письменник Лев Толстой був одним з перших ентузіястів Есперанта, а маршал Тіто (Юґославія) постійно комунікувався з колишнім президентом Австрії Францом Йонасом в Есперанто. Адольф Гітлер заборонив Есперанто в 1934 році, Сталін назвав Есперанто мовою шпигунів. Відсотково найбільше есперантистів є серед болгарів, на другому місці слідує Китай. Назагал у світі є біля 16 мільйонів осіб, що володіють мовою Есперанто.

Нам цікаво було б знати, як стоїть справа Есперанто на українських землях. За даними М. Михайлова в „Енциклопедії українознавства", в царській Росії українці діяли в загальних організаціях есперантистів. Вклад в есперантську літературу дали В. Дев'яткін перекладом Шевченкової „Катерини" та О. Лойко перекладом українських народніх пісень. В УССР були організовані гуртки прихильників Есперанто. В 1933 році вийшов у Харкові переклад „Фата морґана" М. Коцюбинського. В часі терору 30-их років есперантський рух в СССР був ліквідований, бо Есперанто було одним із засобів індивідуального контакту громадян СССР із закордоном.

В Галичині, пише далі М. Михайлів, до 1913 року українці діяли у спільних організаціях з іншими національностями. Перший український підручник Есперанто вийшов в 1904 році. У 1912 році з нагоди 8-го міжнародного конґресу есперантистів у Кракові появилася брошурка п.з. „Українці й 8-ий Міжнародній конгрес есперантистів" Л. Денисюка. В 1913 році в Коломиї почала виходити українська газета „Зоря України" („Ukraina Stelo"), засновником якої був О. Кузьма, а пізніше він був головою першого українського есперантського товариства „Поступ" („Progreso"). З вибухом Першої світової війни діяльність українських есперантистів припинилася. В 1922 році відновлено видання „Зорі України" та законтивізовано Т-во „Поступ", яке проіснувало до 1930-их років. У тих же часах появився підручник Есперанто О. Кузьми та українсько - есперантський словник І. Вербицького. В Женеві вийшов „Ключ до Есперанто" в українському виданні. Додам ще тут, що й автор цих рядків був членом есперантського гуртка в українській гімназії у Львові на початку 30-их років.

Після Другої світової війни відбувалися в кількох таборах у Німеччині курси Есперанто,в 1947-49 рр. виходив там місячник (на циклостилі) „Український Есперантист" („Ukraina Esperantisto"). В міжнародному есперантському русі були активні М. Михайлів та О. Тритяк, Але ближчих інформацій про тих діячів в мене немає.

Як було недавно подано в американській пресі, есперантський рух не поширяється у світі так скоро, як бажають цього собі його ентузіясти, але він теж не завмер. Він передовсім є популярний на Сході (Китай, Японія, Східня Европа), але також в Західній Европі й Англії, де є чимало прихильників.

Останні десять років о. Батіста Кадеї передає в Есперанто радіопередачі з Ватикану й кожного місяця отримує біля 200 вдячних листів, переважно з-поза залізної заслони. Також в СССР в 1985 році видано друком російський підручник Есперанто накладом 30,000 й весь наклад випродано за один тиждень. В Китаї тепер передають по радіо 4 півгодинні авдиції кожного дня.

Цього літа у Варшаві відбудуться святкування 100-ліття Есперанто, а недавно в Ізраїлі відбувся 42-ий Міжнародний конгрес молодих есперантистів з 18 держав.

Закінчуючи мій загальний допис про Есперанто з нагоди його століття, мені хочеться виявити думку, що невтральна, хоч штучна, міжнародна мова, як Есперанто чи інша подібна, є доброю і корисною ідеєю для зрізничкованого й чисельно зростаючого людства в майбутності. Це помогло б людству до легшої комунікації і зближення чи то на міжнародних конґресах і з'їздах чи в туристиці, як також в індивідуальних зустрічах. Оптимісти вірять, що до того таки колись прийде, що мова Есперанто буде прийнята у світі і це призведе до кращого співжиття між народами й державами, малими й великими, в інтересі миру й міжнародної співпраці. Об'єднані Нації могли б порушити цю ідею, щоб у школах усіх держав вивчали міжнародну мову вже в нижчих школах і тоді населення нашої плянети зможе легше порозумітися між собою в різних обставинах й ситуаціях у майбутньому.

Яким Вечер

НА МЕЖІ

II.

Оповідав про те, як опинився з матір'ю в Кракові, як вони тішилися, коли дістали вістку, що батько втік з Казахстану і передістався до німецької полоси. Як пізніше, вже разом, виїхали до Німеччини. Як, залишивши батьків у Баварії, пересилився до Америки. Врешті оповів їй про свій біль по втраті Миросі. Про свою втечу, бо тільки так міг назвати виїзд з хати, де йому усе пригадувало улюблену Миросю.

Тут стара перервала його розповідь: „Ні! Не помогло вам це тиняння по світі? Бачу, що ні. На такий біль тільки один є лікар і одно лікарство — час! Не бійтеся, з часом ваші спомини затиратимуться щораз то більше, тоді ввійдіть знову в світ, будьте мужні, не дайте себе побороти болям і згадкам, старайтися пізнати якнайбільше культурних людей, а все уложиться як слід. Не буду вам оповідати про мою змінну долю. Досить, що вона мене загнала сюди в оцю гущавину, де одинокими моїми приятелями є вивірки, серни і цей старий крук! Грошей маю настільки, що можу вижити, а це лісне безлюддя — ніхто не дивиться на мене і на мою гідну жалю постать з призирством, а то і з глумом. Купила я цю хатку від лісної управи, бо вона стала їй непотрібною. І живу тут спокійно — якось привикла до самоти.

А ви рано не спішіться, йдіть от в цьому напрямі на лісну леваду, прислухайтеся до співу пташок, радуйтеся запахом пільних квітів, а тоді їдьте з поворотом домів!

Кость Першун збудився рано виспаний і відсвіжений, як вже давно не був, і почував себе якось бадьоріше. Зараз по сніданні вибрався на леваду, про котру йому стара оповідала. Ще перед тим подивився на покривало, що ним стара його накрила, коли вже засипляв. Щось вона тоді під носом мимрила, але що? — не дочув. Перейшов деякий час лісом і дійшов до луки. Чудово було! Раптом почав, як ще в дитинстві, звертати увагу на пільні квіти і на метелики. Почав прислухатися співові пташок і так тішив його день, напричуд гарний день, що скинув убрання і став вигріватися на сонці.

За хвилю звернув його увагу кущ дикої рожі, що ріс серед поляни на яких сто кроків від нього. Підійшов до нього — і остовпів: на траві лежала дівчина не більше убрана, ніж він. Відвернувся і хотів бігти по одяг, коли почув її високий голос: „Стап!"

Мимоволі затримався, а вона:

— Не бійтеся, я малярка з професії, я такі чуда, як ви, бачила багато разів. Хто ви? Що тут хочете? Підійдіть ближче, я вас не вкушу!

Пригадалася тоді Першунові оповість Гомера про зустріч Осіссея з Навсікаєю. Та марно дивився за подругами Навсікаї і за її возом з платтям до праня. От фрасунок! Але бодай присів у глибокій траві і представився.

— Як то Кость? — спитала. Ви якої національности?

— Пані, я українець!

— Що?! — здивувалася, — і тут у цій лісовій гущавині один другого — ні! — Засміялася і продовжувала по-українськи: — одне другого знаходить. То вже і кажуть, що коли їде автобус порожній, то з нього таки висяде українець. Підійди, чоловіче, ближче, ми не є в країні Феаків! І оповідай!"

Це вже другий раз на цім відлюдді, подумав Першун, що мене хтось взиває до оповідання моєї сумної історії. І знову почав повторювати розповідь про себе так, як розказував бабусі. Слухала вона уважно і відтак оповідала сама:

— Я Христина, кличуть мене Кріс! — і розказувала про свою мандрівку по різних краях Европи, про Альпи і Піренеї, про це і про те. Проте Першун не дуже то слухав, задивлений у її небуденну красу, зачарований оксамитним голосом, що мішався зі співом пташок. Обоє не мали труднощів у розмові. Обоє не мали труднощів і в мовчанні. Вона оповідала про красу образів у музеї Прадо, то знову заохочувала його оповідати про себе і Миросю.

Під вечір умовилися зустрінутися знову на тій леваді. Кость Першун повертався до малої хатки „на курячій лапці" зовсім не той, що перед полуднем, коли виходив від старої. Перше пішов до бабусі питатися, чи може далі у неї бути. Якось удалося йому обернути авто. Він з'їв вечерю та довго думав, заки заснув.

Закінчення буде.

Золотий ювілей подружжя Р. і Л. Романишиних

Проф. Роман і Леся Романишини у день Золотого ювілею.

Нераз здавалося б, що життя людини, а передовсім активного члена даної громади, — це нічого іншого, як ланцюг трудних і часто сірих буднів, що так непомітно минають і припадають порохом забуття. І не диво, бо назагал наша громада легше добачає недоліки у наших передових людей, а на добрі діла їхні — примикає очі. Але бувають і виїмки, де в наших громадах вшановують людей за їхню віддану працю на церковному чи громадському відтинку.

Таким прикладом може послужити день 14-го червня 1987 року, де громада і парафія українсько-католицької церкви Архистратига Михаїла в Гартфорді, Конн., вшанувала Золоте весілля подружжя Романа і Лесі Романишиних, — 50-ту річницю їхнього супружого життя. А шанувати було за що, бо проф. Роман Романишин був тут співосновником парафіяльної Школи українознавства, її учителем та довголітнім директором на протязі 19-ти років — (від 1950 до 1969 року). Він тут з небувалою посвятою навчав дітвору Гартфорду й околиці не тільки рідної мови, але також вщіпляв любов до рідної традиції у їхні молоденькі душі. Він скоро став у лави провідних членів гартфордської громади та був довголітним головою місцевого Відділу УККА.

Тож не диво, що в неділю, о годині 8:30 ранку, була спеціяльна Служба Божа в намірені ювілятів. Отець Петро Рипчин відслужив у церкві Архистратига Михаїла Святу Літургію, а парох монсеньйор о. Стефан Чомко виголосив відповідну проповідь, у якій підкреслив працю проф. Романа Романишина на протязі майже двох десятків літ у Гартфорді, а згодом — 16 років він учителював у Малій Семінарії св. Василія Великого в Стемфорді (від 1969 до 1985 року). Проф. Роман Романишин звернув на себе увагу як на доброго педагога в галузі українського шкільництва, тож не диво, що тоді єпископ, пізніший Митрополит бл. п. Йосиф Шмондюк покликав професора на учителя української мови до Малої Семінарії в Стемфорді. Із приходом туди проф. Р. Романишина, наступило відродження цілої установи, про що свідчили щорічні „Українські дні", на яких учні змагалися у знанні української мови. Отут і був вершок педагогічної кар'єри вчителя, яку він осягнув у вихованні нашої молоді. Тут він не тільки навчав української грамоти сотки нашого доросту, але вщепив у них любов до України і рідної Церкви так, що з цих молодих семінаристів і учнів вийшли нові кадри українських патріотів та ревних священиків.

Місцевий хор під орудою мгра Бориса Крупи співав під час Служби Божої; церква була виповнена місцевими та довколишніми вірними, діти яких користали і користають донині із цієї парафіяльної Школи Українознавства.

Другою частиною святкувань золотого ювілею був бенкет в полудневих годинах у Рамада Інн, що його влаштували шкільні співробітники та найближчі приятелі ювілятів. Усіх присутніх на залі було понад 50 осіб. Програмою бенкету керував вміло інж. Олександер Пришляк, — він же давній знайомий солснізантів, бо ще з часів таборового життя в Міттенвальді, в Німеччині, а згодом товариш по праці в парафіяльній Школі українознавства і в місцевій громаді.

І, як годиться по весільному звичаю, о. Лев Любинський почав бенкет молитвою, а тостмайстер привітав ювілятів коротким словом, при чому із грудей присутніх залунало грімке „Многолітствіє".

За головним столом у центрі сіли ювіляти; поруч них — о. монсеньйор Стефан Чомко, о. Ретро Рипчин, о. Лев Любинський з дружиною, та інж. Олександер Пришляк з дружиною.

Головним промовцем на бенкеті був тостмайстер і організатор імпрези інж. Олександер Пришляк. Він накреслив докладно життєвий шлях ювілятів, починаючи від часу весілля в червні 1937 року, в Рибниках біля Бережан у Галичині. Згадав він із певною дозою гумору перебіг весільних церемоній, називаючи усіх трьох отців — священиків, — тепер уже покійних, — які вінчали тоді наших молодят.

Були це: місцевий парох о. Іван Заверуха, рідний брат Романа о. Богдан та його тесть о. Володимир Масяк з Новосілки біля Підгаєць. О. Пришляк жартував, що раз при вінчанні було аж три священики, то „можна було предвидіти, що наші ювіляти дістали відразу аж три шлюби: звичайний, срібний, а що найважніше — золотий, до якого мусіли дочекатись". Промовець переповів коротко і педагогічну кар'єру проф. Романа, що її початком став 1939 рік. Через табори в Карльсфельді, Міттенвальді, а тут в Америці — в Гартфорді й у Стемфорді аж до відходу на заслужену емеритуру в 1985 році.

Непересічний педагогічний талант проф. Романишина доповняло родинне тепло їхнього дому. Тому то не один учень у таборах, а згодом — студент—бурсак у Стемфорді, знаходив родинне тепло в їхньому гостинному домі. Всі учні завжди втішалися батьківською любовю п-ва Романишиних та донині згадують їх тільки добрим словом. До речі тут сказати, що попри навчання української мови проф. Р. Романишин навчав охочих студентів української орнаментальної різьби. Це вміння він сам виніс з рідної хати, бо батько проф. Романишина був колись відомим різьбарем іконостасів і церковного устаткування в Галичині.

У приємній атмосфері проходив час. Ще промовляли, ґратулюючи солснізантам, о. Лев Любинський і його дружина. Ірена Куро-

(Закінчення на стор. 4)

День 6-го червня 1987 року залишиться приємним спомином для наших абітурієнтів, їхніх батьків, учителів та для баффалівської громади. В 6-ій годині вечора, в привітній залі Daemen College, в якому довголітнім професором біології є д-р Олександер Плешкевич (завдяки йому „Рідна Школа" це приміщення для забави одержала), відбулася мистецька програма у виконанні наших ґрадуантів, вечеря й забава. Зараз при вході на залю можна було оглянути праці учнів „Рідної Школи", які брали участь у конкурсі „1000-ліття Хрищення України". Малюнки були розвішені на стінах, письмові праці розложені на столах. З великим зацікавленням і подивом оглядали батьки й гості праці нашого доросту. Чепурно прибрана заля й сцена, чим то зайнявся окремий комітет на чолі з Іреною Бурдою, впровадив присутніх у святочний настрій.

Під звуки маршу композитора Миколи Фоменка „Гей же ставайте рядами" на залю ввійшли наші ґрадуанти. Директор школи Надія Пікас їх привітала і представила: Христя Паславська, Марійка Хом'як, Мар'янна Якубовська, Василь Бурда, Юрій Депутат, Петро Коритко і Марко Плешкевич. Вони молитвою ґрадуанта, яку спеціяльно для них уклала їх опікунка кляси Стефанія Чушакова, розпочали програму. На жаль, через родинні справи Ст. Чушакова не могла цього вечора бути зі своїми учнями. Вона передала їм привіт і ґратуляції за успіхи та запевнила, що духом у цей вечір вона з ними.

До ґрадуантів і до всіх учнів „Рідної Школи" слово виголосив парох церкви св. о. Миколая в Баффало о. декан Мар'ян Струць. Він побажав їм ґарно провести вакації та дав вказівки, як корисно повинні вони свій вільний час збагачувати. Отець-декан просив вистерігатися поганої книжки, поганих телевізійних фільмів, поганого товариства. При кожній нагоді, — казав він, — ґрадуанти повинні погли

Матуральна забава „Рідної Школи" в Баффало

На знімку з матуральної забави стоять (зліва): директор школи Надія Пікас, учитель Мирослав Самотавка і учителька Ніля Стецьків. Сидять учні: Андрій Маланяк, Христя Паславська, Мар'янна Якубовська, Василь Бурда, Петро Коритко, Марія Хом'як, Юрій Депутат і Марко Плешкевич.

блювати своє знання про Україну, головно тепер, напередодні святкувань 1000-ліття Хрищення України.

Марійка Хом'як подякувала отцеві -парохові за його теплі слова, а Юрій Депутат, після відспівання ґрадуантами пісні „Гей у лузі червона калина", сказав: „Підносити червону калину — значить послідовно працювати для України. Боротись за її визволення, плекати її культуру, мистецтво, літературу". Граючи на гітарі мелодію пісні „Ой, не ходи Грицю", впровадив він на сцену Мар'янку Якубовську з ролі Марусі Чурай. Вона — чорнявка, одягнена в білу сукню з білим вінком на голові, продеклямувала уривок з поеми Ліни Костенко „Маруся Чурай" — Сповідь. Її виступ заслуговує на признання, беручи під увагу те, що тільки чотири роки ходила вона до української школи, але своєю завзятістю і працею над собою осягнула те, чого деякі інші учні не осягнули за довгі роки науки.

Друга частина програми мала веселий характер. Учні — хлопці виголосили вірша авторства Марка Плешкевича про їх шкільні переживання. Вони дотепними словами описали всіх учителів, які вчили їх протягом 12-ти років. Виступ був переплітаний піснею „В нашій Рідній Школі" й танцем, до якого хлопці запросили дівчата. При фортепіяні була учителька Ніля Стецьків, промотор цілої тієї милої програми.

Директор Надія Пікас відчитала привіт від педагогічного дорадника проф. Павла Маляра, який був присутній під час усної матури. Він пише: „Я дуже задоволений вами — учнями матуральної кляси. Ваша постанова вчитись в українській школі, ваше почуття відповідальности й обов'язку бути освіченими українцем і українкою — це дуже важлива прикмета національної свідомости. Бажаю Вам міцніти й зростати у цій свідомості. Хай матерям і батькам буде велика честь і хвала за гідних і свідомих їхніх дітей." Тоді директорка вручила матурантам дипломи.

Коротке слово до ґрадуантів сказав Зенон Боднарський, представник УНСоюзу, та роздав їм, як це кожного року бувало, грошові нагороди. Рівнож грошові нагороди дістали вони від покійного вже д-ра Ігнатія Метіля. Він на початку 60-их років вложив до банку певну суму грошей, а з відсотків з тієї суми кожного року наші визначні учні діставали грошові нагороди. І хоч д-ра І. Метіля вже чотири роки нема між нами, його повдовіла дружина пані Еріка цю традицію далі продовжує.

На закінчення Петро Коритко, дякуючи батькам і учителям за їх труд і за те, що навчили їх розуміти вартість освіти, передав президентові 10-ої кляси Романові Правакові т. зв. „свічечку освіти" як символ науки. учень Роман подякував тим, хто впровадив таку гарну традицію, та пообіцяв передати її наступним ґрадуантам.

Слід ще згадати про вислід конкурсу 1000-ліття Хрищення України. Жюрі в складі: директорка Надія Пікас, учителі — Ніна Сайкевич і Мирослав Самотавка, Оля Лавні і д-р Михайло Лоза, признали чотири перші нагороди таким учням: за малюнок — Ані Лавні й Маркові Бандрівському; за слово — Уляні й Стафанові Морозам. Ці грошові нагороди дістали вони від місцевої Кредитівки, яку на вечірці репрезентувала голова дирекції Даша Процик.

Прощати друзів — не таке то приємне завдання і, очевидно, воно припало нашій неструдимій директорці. Під час вечері прощала вона учительку Катрю Сенцьо, яка з чоловіком, отцем Богданом, настоятелем Святотроїцької церкви в Баффало-Чітковаґа, переїжджають в Канаду. За кількарічну працю, за дружнє відношення до всіх ця улюблена учителька одержала на пам'ятку від „Рідної Школи" картину нашої мисткині Слави Ґеруляк і по-мистецьки оформлену книжечку з підписами всіх учителів та учнів. Прощання висловила директорка Надія Пікас словами Ліни Костенко: Розкидані друзі по світі, як зорі по ясному небі, / Неждані листи і привіти, промінням доходять до тебе, / І вже не залишишся в горі, і вже не зігнеш у тузі,/ По небі розкидані зорі, по світі розкидані друзі.

Попрощав ґрадуантів теж від громади о. Мар'ян Струць, і всі присутні заспівали їм „Многая Літа!"

Після вечері почалася забава при звуках оркестри „Зоряна ніч" Михайла Петришина. На ту вечірку з'їхалася молодь з Рочестеру, зі Сиракюз, з Ютіки та із сусідньої Канади. Молодь і старші забавлялися до пізньої ночі.

Оля Чмола

Д-р Юрій Ґой — новий лікар

У репрезентативній залі Джевіц Сентер в Ню Йорку відбулася у четвер, 29-го травня 1987 р., традиційна академічна церемонія вручення докторських дипломів цьогорічним ґрадуантам престижевої медичної школи Мавнт Сайнай у Ню Йорку, яка є афілійована з Нюйоркським міським університетом. Того ж дня біля 150 випускників отримали дипломи доктора медицини, а між ними і новий український лікар — д-р Юрій Ґой.

Д-р Ю. Ґой

Найбільш зворушливим моментом у часі церемонії була промова — поради молодим професіоналістам д-ра Джонаса Е. Солка, винахідника вакцини проти вірусу поліо. Його виступ молоді професіоналісти — лікарі прийняли бурею оплесків та повстанням з місць.

Юрій є сином д-ра Петра і Лесі Ґоїв, відомих громадян. Родина Ґоїв мешкає в Ню Йорку.

Юрій закінчив народну школу св. Юра в Ню Йорку і Школу українознавства, яку завершив матурою.

Після успішного закінчення доброї середньої школи, з наголосом на природничі і точні науки, Юрій Ґой студіював біологію на Нюйоркському університеті, де здобув бакалявреат, а згодом маґістерку. Ступень магістра він також одержав у ділянці біомедичних наук у Беррі університеті на Фльориді. Після того медичні студії він раз почав у Сейнт Джордж університеті в Ґренаді, звідки згодом по ґренадських голосних подіях, був перенесений до ЗСА, де успішно закінчив свої студії у медичній школі Мавнт Сайнай у Ню Йорку.

Тепер відбуває свою резидентуру в шпиталі в Сейнт Вінцент у Ню Йорку в ділянці внутрішньої медицини.

Д-р Юрій цікавиться українським мистецьким і громадським життям. Він — колишній член студії Мистецького слова Лідії Крушельницької, а в часі університетських студій був активний у студентському житті на пості заступника голови Українського студентського клюбу, є членом ТУСМ, Товариства Української Студіюючої Молоді ім. Міхновського, і учасником студійної програми „Стежками батьків по Европі". Юрій любить подорожування і літературу і цікавиться спортом. Він — член 194 -го Відділу УНСоюзу.

Українська громада на поселеннях вітає ще одного молодого професіоналіста, лікаря д-ра Юрія Ґоя, і висловлює певність, що він матиме багато успіхів у його професійній праці та в діяльності для добра української справи.

В. Л.

КИТАЙСЬКЕ ПРЕСОВЕ аґентство Сіньгуа повідомило про звільнення 14 в'єтнамських „шпигунів і саботажників". Покликуючись на міністерство закордонних справ, Сіньгуа повідомило, що в'єтнамці були заслані в Китайську Народну Республіку для диверсій і шпигунства. Всі вони ніби призналися в цьому під час судового розгляду. Звільнення в'єтнамців пояснюється гуманним бажанням уряду комуністичного Китаю, щоб вони „з'єдналися зі своїми рідними і близькими".

В СОРОКОВИЙ ДЕНЬ СМЕРТИ
бл. п. дипл. інж.
МИХАЙЛА ПЕЖАНСЬКОГО
будуть відправлені
ЗАУПОКІЙНІ СВЯТІ ЛІТУРГІЇ
в понеділок, 27-го липня в парафії Чесного Хреста — Асторія, Н. Й., ранком
в суботу, 25-го липня 1987 р. в парафії свв. Володимира і Ольги — Чікаґо, Ілл., год. 9-та рано.

Просимо згадати Покійного в своїх молитвах.

ДРУЖИНА І РОДИНА

ПОДЯКА

З Волі Всевишнього відійшла у Вічність моя Найдорожча МАМА

бл. п.
ЛЮБОВ ЛОБАЧЕВСЬКА

Цією дорогою складаю сердечну подяку всім моїм Приятелям і Знайомим, що допомогли мені відпровадити Її в Останню дорогу.

Дякую Всечеснішим отцям: о. прот. І. Кульчицькому й о. прот. В. Іващукові за переведення похоронів і відправлення Панахид та зворушливі прощальні слова. Рівнож дякую проф. А. Лібацькому за участь у співі.

Дякую ВШ. Панам: В. Білянському й В. Вишневському за цінну поміч при полагодженні справ пов'язаних з похороном.

Дякую всім Приятелям і Знайомим за відправлення Панахид і пожертви на Служби Божі за спокій душі Покійної; за квіти та щедрі пожертви замість квітів, за особисті, телефонічні й листовні щирі вислови співчуття й розради в моїм невимовнім горю.

В пам'ять Покійної замість квітів зложили:

НА МУЗЕЙ ЦЕРКВИ-ПАМ'ЯТНИКА:

По 100.00 дол. Т. і К. Кропив'янські, О. Лобачевська.
По 50.00 дол. — М. і Н. Цьолко, д-р Р. і О. Дзядів, Р. і О. Альвіно, В. Решетник, Ю. і М. Винар.
По 30.00 дол. — Л. і В. Пахолюк.
По 25.00 дол. — В. Вишневський, М. і О. Юзенів, Д. і Н. Павид, д-р Г. Скорецька, А. Книш, І. Кардаш-Лагодинська.
По 20.00 дол. — В. Козачинський, О. Іванюк, Т. Дзівак, Б. і Х. Певні, В. Якимчук, д-р Т. і Л. Крупа, А. і Д. Франкен.
По 10.00 дол. — А. Худий, А. Лібацький, І. Нинка.

Разом: — 800.00 дол.

На видавничий фонд пл. журналу „Юнак" — Курінь УПС „Перші Стежі", на видавничий фонд журналу „Нові Дні" — Н. Стефанська — 50.00 дол.

Нехай Всевишній винагородить Вас всіх щедрим добром.

донька — ОКСАНА ЛОБАЧЕВСЬКА

ПОДЯКА

Цією дорогою складаємо нашу сердечну подяку нашим Рідним, Приятелям, Знайомим і Всім тим, які в прикрий час недуги, а відтак відходу нашого Найдорожчого Батька

бл. п. ВАСИЛЯ МИКИТИ

старались облегшити нам наше горе.

Дякуємо Високопреподобним Отцям крилошанинові Андрієві Микиті (братові Покійного) та о. Михайлові Шір — місцевому парохові — за відправи Парастасу і Панахиди в по-хоронному заведенні, за відправлення Заупокійної Служби Боожої в церкві св. Анни в Ґарісбурґу та похоронних відправ на цвинтарі у Факс Чейс, Па.

Невимовно дякуємо Зенкові за „дякування" в старо-слов'янській мові під час всіх відправ.

Дякуємо сусідам п-во Стесней за їх сердечність і поміч.

Дякуємо мґр Іванові Скочилясові за прощальні слова від Перемищини над свіжою могилою.

Замість квітів на свіжу могилу нашого Покійного Батька, на Гарвардський Проект 1000-ліття Хрищення України зложили:

500.00 дол. — Любко і Марія Микита.
По 100.00 дол. — Степан і Нуся Микита, Роман Зенон Микита, Ярослав і Качмар.
По 50.00 дол. — Іван і Ляля Моренко, Роберт і Лілі Тершак, Тома і Таня Дікл, Тарас Микита, інж. Ярослав і Олег Цюк.
По 25.00 дол. — д-р Роман і Ірина Слюк (відділ у Філядельфії), п-ні Наталія Шараневич, Лариса Микита, Христя Качмар.
По 20.00 дол. — Петро і Нуся Візняк, п-ні Кивелюк і дочка Дарця.

Пожертви на Служби Божі:

П-ні Е. Михалевська, Степан і Нуся Микита, крил. о. Андрій Микита в 40-ий день, Роман З. Микита, Іван і Ляля Моренко з синами, Ярослав і Павля Качмар з родиною, капітан Степан Качмар з родиною.

Вкінці дякуємо Neill Funeral Home за взірцеве переведення похорону нашого Найдорожчого Батька.

Дякуємо Всім, що відвели нашого Батька на вічний спочинок.

Нехай Всевишній Благословить всіх і винагородить сторицею.

ЛЮБКО І МАРІЯ МИКИТА

Ділимося болючою вісткою, що в Торонто, Онт., Канада, дня 24-го червня 1987 р., на 83-му році життя відійшла у Вічність наша Найдорожча Мама, Бабця, Прабабця, Сестра

бл. п.
МАРІЯ ЛАВРИШИН
з дому Бобовник

дружина бл. п. о. Василя Лавришина

Похоронні відправи відслужено 27-го червня 1987 р. в церкві св. Покрови в Торонто, Онт., Канада.

У глибокому смутку:

донька — ДАРІЯ ЛЕВИЦЬКА з чоловіком БОГДАНОМ
син — РОМАН з дружиною ОЛЬГОЮ
син — ЯРОСЛАВ з дружиною ІРИНОЮ
син — ЗЕНОВІЙ
внуки і правнук
сестра — ОЛЬГА в Україні
брат — ЗЕНОН з дружиною ЛІДІЄЮ
та ближча і дальша РОДИНА

СВІТОВА КООРДИНАЦІЙНА РАДА ІСНО

ділиться сумною вісткою зі всіма своїми складовими Організаціями, його членством та українським громадянством, що у четвер, 18 червня 1987 р. несподівано на удар серця відійшов у Вічність на 69-му році життя

сл. п. проф. д-р
ПЕТРО Ю. СТЕРЧО

член Президії Світової Координаційної Ради ІСНО, член Проводу Українських Націоналістів, голова Центральної Управи ОДВУ, головний редактор офіціозу ІСНО й ОДВУ журнала „Самостійна Україна", провідний громадський і політичний діяч, член керівних органів багатьох українських громадських і наукових установ, професор Дрексель Університету у Філядельфії, Па.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

Достойній Дружині та Дітям висловлюємо наше найглибше співчуття.

ПРЕЗИДІЯ Й ЕКЗЕКУТИВА СКР ІСНО

Золотий...

(Закінчення зі стор. 3)

вицька з Ню Йорку, Володимира Теслюк з Гартфорду, та автор цих рядків — односельчанин ювілятів — Василь Самофал. Наспіло на ювілей і кілька писемних привітів від колишніх учнів і колег-професорів. Учасники бенкету обдарували ювілятів прекрасним портретом обох солснізантів.

На закінчення проф. Р. Романишин подякував у першій мірі Всевишньому, що дарував його здоров'ям довгі літа працювати для українського народу і дочекатися цього світлого особистого свята. Ювілят вручив на руки тостмайстра від себе і дружини Лесі два чеки: 500 долярів на Гарвардський Проєкт і 100 долярів на Український Музей в Ню Йорку.

Ще тут слід додати, що дорога наших ювілятів на відпочинок простелилась на теплу Фльориду, і там вони вже побудували собі дім у Норт Порті. Напевно вони внесуть багато свого громадського досвіду в життя тамошньої громади, завжди базуючи на здорових релігійних і національних основах.

Третьою частиною цього свята було вечірнє прийняття у просторому гостинному домі подружжя Павлічків у сусідньому Ветерсфільді. Тут при милій розмові минав час до пізньої ночі, а вже найбільшою атракцією цього вечора був фейлетон-поема, що його написала й відчитала господиня дому пані Стефа, землячка ювілятів. Гумористично описала вона життя „молодят", чим безумовно зробила конкуренцію Юрі Шкрумелякові, що колись, ще перед війною, під псевдонімом Іван Сорокатий дописував до широко почитної „Народної Справи" у Львові.

І так приємно проминуло оце цілоденне святкування, яке залишиться милим споминoм на довгі літа і ювілятам і учасникам свята, і стане оця подія „моментом" для суспільних працівників, бо нарід вміє цінити і гідно шанувати їхню жертвенну працю.

Василь Самофал

Проґрес „Самопомочі" в Чикаґо

В найближчому часі чикаґська кооперативна інституція — каса „Самопоміч" переведе нові модернізаційні заходи: заінсталює т. зв. „Walk up window", переорганізує декотрі бюра внутрі, поширить приміщення Філії при церкві св. Йосифа. Плян робіт так подуманий, щоб максимально використати вільні дні і не порушувати усталеного порядку праці.

Потреба цих модернізаційних заходів „не вибухнула" нагло, — дирекція постійно слідкує, прирівнює усі зміни у фінансово-господарській ділянці. Не відразу одначе є можливості для переведення заплянованих удогіднень.

Тепер, у час знаменитого добробуту кооперативної установи, в час, коли незалежно від хитань у загальному фінансово-господарському секторі, наша установа стабільна, виказує динамічний розвиток (із звітувань на загальних зборах, дня 5-го квітня 87 р.) і правильні позитивні пропорції між поодинокими відділами, — настав час реалізувати дальші модернізаційні пляни.

Роздумуючи над різними многогранними аспектами функціонування цієї кооперативної установи, варто зупинитися над деякими питаннями: кредитівка а громада — співвідношення, перспективи на майбутнє. Правдою є, що кооперативна фінансова установа, хоч постачає клієнтам банкові послуги, є наскрізь національно-громадською своїм змістом і спирається на українському елементі.

Ця істина зумовляє другу: інституція існує для служіння своїм членам всіми послугами, всіми виявами, служить рівночасно громаді різними дотаціями, датками на релігійні та національно-громадські цілі.

Це одна сторона медалі. Друга насуває питання: — як громада сприймає усі намагання „догодити" членам, громаді? Чи громада вповні доцінює свою кооперативну установу, чи правильно відчитує усі інтенції кооперативного проводу?

В усіх потребах, у всіх збірках перші кроки спрямовані до кооперетивної каси: йдуть усі, від найменших до найбільших, бо установа є відкрита для всіх і на всі потреби. Тому правильно, що з потребами йдуть туди і так має бути.

В цьому місці повстає логічне питання — чи всі збірщики, їхні організовані члени, члени наших парафій, чи всі вони є членами кооперативної інституції? А якщо ні, то чому?

Минулорічний звіт говорить, що в році 1986-му кооперативна Каса видаткувала на релігійно-національні цілі й потреби понад 164 тисячі долярів. Це імпозантна сума. Вистачить трошки лиш уяви, і ця сума могла б виносити один мільйон 600 тисяч, якби членів прибуло в десятеро більше — що є зовсім реальне, не фантазія! Українська громадськість ще далі становить не використаний резервуар для української кооперації (як і для інших організацій, товариств і т. п.).

Гляньмо на нашу фінансову установу очима американців, чи членів інших етнічних груп. Вони дуже скоро орієнтуються в користях, які дає наша інституція, і вони дуже хочуть стати членами. Дивно, чому не добачує багато наших людей, чому не користають з багатьох кращих умов? Цим, без ніякого зусилля, причинилися б до побільшення засобів на загальні цілі. Навіть ті, для яких одинокою життєвою девізою є: „а що я з цього буду мати?" — навіть вони матимуть тут більше, як в чужих фінансових інституціях!

Часто можна почути приємні опінії від приїжджих з інших міст, — вони виразно кооперативою захоплюються, подивляють поступ „Самопомочі". Група молодих із Каліфорнії, які недавно гостювали в Чикаго, прямо не довіряли своїм очам повторяючи, — це неймовірно — чи це справді українське? Українці щось таке мають!

Дуже потрібно, щоб місцеві молоді люди глянули іншим зором на інституцію, якої в темпі буднів може й не запримічували: українською кооперативною інституцією можна і треба пишатися, — всякі зацікавлення „медії" українською дільницею включають завжди кооперативну установу, отже вона становить одне із центральних місць, і цей атут повинен заохотити й анґажувати молодих українців у розбудовування фінансової бази для себе, для української громади, для українських цілей.

Говорячи ще про національно-громадський аспект діяльности української кооперативної каси „Самопоміч", варто згадати, що в минулому році ця установа присвятила свій Ювілей 35-ліття Фондові Гарвадського Проєкту. Про це були інформації в пресі. Цього року кооперативна установа служить своїм приміщенням Всегромадському Комітетові Тисячоліття Християнства в Україні — тут відбуваються засідання, наради. До речі, кількох членів дирекції входить в склад Комітету який очолює президент Каси Роман Мицик.

Дуже важливою справою є особисте заанґажування президента „Самопомочі" Р. Мицика в творенні фонду для СКВУ, світового Конгресу Вільних Українців. За ініціятивою Омеляна Плешкевича, голови УСКР, створено тут конто, і вже четвертий рік послідовно ведеться праця для здобуття платників вкладок для СКВУ (щонайменше 25 дол. річно). В 1986 році переслано суму 5.360 долярів. Акція продовжується з надією, що платників буде прибувати. В кооперативній Касі є багато інших конт, на більші і менші всеукраїнські потреби. Про одну треба згадати з особливим признанням: конто і збірка на будову Гуртожитку для українських дітей в Білому Борі в Польщі. Це конто і праця над збиранням пожертв була і є надзвичайно успішна і напевно приспішила будову.

Молодим прибуваючим членам дирекція придбала журнал „Нешенал Джеоґрафік" з інформацією про Україну — ставайте членами Каси і засвідчуйте конкретним ділом, що українські справи варті зусиль.

Ірина Камінська

„Стежки" відлетіли

Ню Йорк (Фундація УВУ) — У вівторок, 7-го липня студійна група „Стежками Батьків по Европі" (СБЕ) в числі 25 осіб відлетіла з Ню Йорку до Мюнхену на літній семестр до УВУ.

Учасники — це молоді українські студенти з різних міст Америки і Канади під проводом проф. Петра Ґоя і асистента Іка Данилюка. Кожний учасник зобов'язаний взяти один курс на УВУ. Деякі беруть більше і за це дістають додаткові кредити. Американські і канадські університети радо приймають кредити УВУ та зараховують їх як „електів" або „індепендент стадіс". Крім того деякі студенти пра нагоді студійної програми „Стежок", за згодою чи пропозицією своїх професорів чи коледжів в Америці, беруть додаткові програми або дослідні проєкти на німецьких університетах, також як „індепендент стадіс", за що дістають кредити у своїх школах. Це дуже корисний новум, якому приділимо належну увагу у майбутньому.

Український Мюнхен на літо відмолоджується. УВУ в Мюнхені кожного літнього семестру стає пожвавленим центром молодої української діяспори. Сотні молодих українців з більш як 20 країн нашого поселення в часі літа беруть участь в різних навчальних програмах УВУ.

Крім викладів та формальних студій на УВУ, є час на прогульки, екскурсії, пізнання міст, країн, людей та взагалі багатих культурних надбань Старої Землі — Европи. У самому Мюнхені, в Баварії, чи по обидвох сторонах прекрасних Альп відбувається цілий ряд рідкісних фестивалів чи святкувань, в яких беруть участь учасники „Стежок".

Програма „Стежок", крім студій, має ще додатково свою національно-виховну програму. Бо „Стежки" — це не тільки коледж, кредити, екскурсії і прогульки, але в першу чергу пізнання культурних надбань Европи і вкладу в тому наших предків. Сліди та тіні наших славних предків відчуваються у всіх місцях та у всіх ділянках багатогранного колись і тепер культурного життя Европи.

Пізнання і вивчення слідів наших славних предків дасть можливість стати не тільки гідним спадкоємцем, але й продовжувати їх працю. Вам бо, молоді друзі, призначено вже в короткому майбутньому вести наш національний корабель. І від вашого знання, підготови, настанови, пов'язання і любови буде залежати у великій мірі куди він попливе, куди поведуть наші національні стежки.

Тому просимо вас, якщо будете в тому часі в Европі долучіться до нашої програми, до спільних прогульок та екскурсій у різних країнах, хоч би на коротко, щоб тільки провести спільно час, обновитися думками на дорогих стежках, підготовитися до завтрашнього дня.

В наших вже заплачених автобусах ви завжди знайдете вільні безплатні місця.

В Мюнхені „Стежки" будуть перебувати в українському гуртожитку від 8-го до 19-го липня та від 7-го до 11-го серпня. Його адреса: Ukrainischer Schulverein (Ridna Schkola) 361 54 73 Isaaring 11, 8000 Munchen 50, Germany.

15-го липня — це наш український день у Мюнхені, коли відвідуємо наші установи, складаємо квіти на могилах визначних українців у Мюнхені і Дахаві. 17-го липня запрошуємо з нами відвідати Зальцбурґ, Інзбрук і Міттенвальд; 10-12-го липня — Відень, щоб пройтися слідами козаків-оборонців Відня, побачити місця, в яких жили славний Кульчицький та Іван Франко, як і рівно ж відсвіжити втомлені ноги у фонтанні перед цісарською палатою, як то колись робили наші парляментаристи-посли з Галичини.

20 липня будемо у Венеції, від 21-го до 25-го в Римі, де будемо перебувати у Патріяршому дворі в храмі Жировецької Богоматері і свв. мучеників Сергія і Вакха: St. Sergij and Vakha (St. Sergio, Bacco) 48 57 68 Piazza della Madonna dei Monti 3 Roma, Italy. Тут зокрема запрошуємо всіх до участи в нашій програмі. 22-го липня беремо участь у спільній авдієнції з Папою на площі св. Петра. Згодом — звидження Ватиканських музеїв; 23-го липня поїздка в Південну Італію, Помпеї і Соренто, зложення квітів і молитва на могилах впавших українців-вояків у Монте Кассіно; 24-го липня — український день, відвідини всіх українських установ, інституцій і монаших чинів у Римі. Зокрема авдієнція в Патріярха Мирослава, зложення візити Архиєпископові Марусинові.

Через Монте Карльо (26-го липня), коротких відвідин замку, могили Ґрейс Келлі і Касіно, 27-го, 28-го липня перебуваємо в Люрді: Bearn Hotel 23 Avenue de la Gare 65100 Lourdes, France 94 25 40.

У програмі — участь у процесіях, відвідини української церкви та прогулька в Піренейські гори.

Від 29-го липня до 2-го серпня перебуватимемо в Швайцарії в мальовничому Монтре, короткі лекції, візита до українських лікарів Качалубів, у їх гостинному шалет „Трембіта", згодом участь у національному святкуванні у Віллар, лекції, відвідини родини проф. Гаврилишина у їх колибі. В поворотній дорозі прогулька кораблем по Женевському озері, а відтак вічно живий, закоханий і мальовничий Париж і український день 3-го серпня: Hotel Taranne 153 Bd. St. Germain, Paris 75006, France (1) 222-2165.

До Мюнхену повертаємо 6-го серпня. Кінцеві іспити, індивідуальні відвідини пластових і сумівських таборів, місць, в яких жили родичі, збірна прогулька автобусом в Альпи, Оберрамерґам, Лідерґоф, замок Людвіка та інше. Останні закупи і прощальний вечір в університеті 10-го серпня.

Олесь...

(Закінчення зі ст. 2)

тету КПСС стверджується, що в Узбекістані „...не досить враховується багатонаціональна структура населення області, не приділяється належної уваги прийомові передових трудівників некорінних національностей" (очевидно, росіян. — М.М.).

У Казахстані Ґорбачов замінив казаха росіянином. Чому він це зробив? Відповідь на це дає звіт з засідання Політбюра ЦК КПСС, де, між іншими, читаємо: на засіданні Політбюро „особливу увагу звернуто на дальше зміцнення національних кадрів робітничого класу, насамперед провідних галузей промисловости. Вказано на необхідність рішуче викорінювати протекціонізм, добір працівників за родоплемінними, земляцькими і приятельськими ознаками, домагатися належного представництва в керівних органах, партійному і радянському апараті, громадських організаціях всіх націй і народностей (звичайно, перш за все росіян. — М.М.), які проживають у республіці".

От так ситуація в дійсності виглядає. І тому дивно читати той нонсенс, мовляв, Україну русифікують українці. Україну русифікують не українці, а росіяни руками українців. І тому шукати допомоги в кількох російських письменників, які до українців добре ставляться, — це дивний і порожній жест. Це так само, як цитувати Леніна, надіючись, що Ґорбачов, — побачивши, що зробив ідеологічну помилку, — змінить свою національну політику. Було б краще, щоб Олесь Гончар попросив Ґорбачов про підпис під своїм листом і тоді вислав його до В. Щербицького. Тоді не треба було б плести теревені про закони, „демократію" у виборі української мови та про безхребетність українських адміністраторів.

ВІДІЙШЛИ ВІД НАС

ІВАН СЛОБОДЯН, член УНС Відд. 304-го в Баффало, Н.Й., помер 23-го травня 1987 року на 73-му році життя. Нар. 5-го грудня 1913 року. в Глібові, Тернопіль, Україна. Членом УНС став 1974 року. Залишив у смутку дружину Марію, доньок Анну Марію з мужем Іваном Суслом; Евгенію з мужем Петром Волянюком, п'ять внуків і брата Мирослава. Похорон відбувся 27-го травня 1987 року на цвинтарі Мт. Олівет в Тонаванда, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Марія І. Гнатик, секр.

ФРЕДЕРІК ВАЙС, член УНС Відд. 5-го ім. св. Миколая в Асторії, Н.Й., помер 22-го травня 1987 року на 72-му році життя. Нар. 29-го квітня 1915 року в Риджвуд, Н.Й. Членом УНС став 1940 року. Залишив у смутку дружину Марію. Похорон відбувся 26-го травня 1987 року на цвинтарі Мт. Олівет в Меспет, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

М. Климишин, секр.

ПЕТРО КИКІШ, член УНС Відд. 395-го ім. Митр. А. Шептицького в Палатайн, Ілл., помер 30-го травня 1987 року на 66-му році життя. Нар. 1921 року в Україні. Членом УНС став 1964 року. Залишив у смутку дружину Марію, сина Ярослава, дочку Люсі з мужем Григорієм Стіл, п'ять внуків, братів Дмитра з Дружиною в Чикаґо, Івана в Україні і Миколу в Арґентині. Похорон відбувся 2-го червня 1987 року на цвинтарі св. Миколая в Парк Ридж, Ілл.

Вічна Йому Пам'ять!

О. Лісович, секр.

ОМЕЛЯН ҐАВДЯК, член УНС Відд. 15-го Т-ва „Україна" у Вашінґтоні, Д.К., помер 31-го травня 1987 року на 80-му році життя. Нар. 1907 року в Дрогобичі, Україна. Членом УНС став 1956 року. Залишив у смутку дружину Анну, сина Ігоря з дружиною Наталкою, сестру Стефанію Кузь, внуків Юрія, Адріяна, Ліду і Раїсу та чисельну родину в Америці, Канаді і Україні. Похорон відбувся 4-го червня 1987 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Па'ять!

Остап Зинюк, секр.

МИХАЙЛО ЛЕВИЦЬКИЙ, член УНС Відд. 161-го ім. св. Василія в Ембридж, Па., помер 31-го травня 1987 року на 76-му році життя. Нар. 15-го листопада 1910 року в Західній Україні. Членом УНС став 1971 року. Залишив у смутку дружину Анастазію, сина Михайла і одну внучку. Похорон відбувя 3-го червня 1987 року на цвинтарі свв. Петра і Павла в Ембридж, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар

МИХАЙЛО КОРОЛЬ, член УНС Відд. 367-го Т-ва „Запорозька Січ" в Рочестері, Н.Й., помер 15-го червня 1987 року на 67-му році життя. Нар. 27-го липня 1919 року у Ветчині, Ліско, Україна. Членом УНС став 1960 року. Залишив у смутку дружину Ґертруду, сина Івана, дочку Варвару і невістку Вілю. Похорон відбувся 17-го червня 1987 року на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Попович, секр.

МАРІЯ КАМІНСЬКА, член УНС Відд. 464-го ім. Лесі Українки в Ошаві, Онт., померла 31-го травня 1987 року на 72-му році життя. Нар. 1915 року в Котельнікові, Україна. Членом УНС стала 1978 року. Залишила у смутку мужа Павла, сина Бориса з дружиною Олею, ближчу і дальшу родину в Україні. Похорон відбувся 3-го червня 1987 року на цвинтарі свв. Володимира і Ольги в Ошаві, Онт.

Вічна Її Пам'ять!

М. Хомин, секр.

СТЕФАН ГАВРИЛЮК, член УНС Відд. 349-го ім. Тараса Шевченка в Менвілл, Н.Дж., помер 20-го червня 1987 року на 42-му році життя. Нар. 22-го січня 1945 року в Німеччині. Членом УНС став 1976 року. Залишив у смутку дружину Марію з дітьми Христиною і Стефанком, сестру Марію Комар з мужем Мироном і синами Марком і Михасем та ближчу і дальшу родину. Похорон відбувся 24-го червня 1987 року на цвинтарі св. Андрія в Бавнд Бруку, Н.Дж.

Вічна Йому Пам'ять!

Михайло Захарко, секр.

ВОЛОДИМИР БАРАН, член УНС Відд. 367-го Т-ва „Запорозька Січ в Рочестері, Н.Й., помер 6-го червня 1987 року на 67-му році життя. Нар. 1-го січня 1920 року в Чехо-Словаччині. Членом УНС став 1954 року. Залишив у смутку дружину Ольгу, двох синів — Богдана і Зенка дві доньки — Галю і Христину. Похорон відбувся на цвинтарі св. Гробу в Рочестері, Н.Й.

Вічна Йому Пам'ять!

Василь Попович, секр.

МАРІЯ КУЛИНИЧ, член УНС Відд. 55-го ім. св. Михаїла в Балтиморі, Мд., померла 14-го травня 1987 року на 73-му році життя. Нар. 1915 року в Кропивниках, Дрогобицького повіту, Зах. Україна. Членом УНС стала 1951 року. Залишила у смутку сина Михайла Миколу і невістку Галину з внуком Михайлом; та дві дочки Стефанію із мужем Володимиром та шість внуків і Наталку. Похорон відбувся 18-го травня 1987 року на цвинтарі св. Михаїла в Балтиморі, Мд.

Вічна Її Пам'ять!

Адам Ціздин, секр.

ЮЛІЯН ТАТУНЧАК, член і касир 105-го Відділу УНС Б-ва св. Володимира в Філядельфії, Па., помер 17-го березня 1987 року на 86-му році життя. Нар. 1901 року в Станиславові, Україна. Членом УНС став 1965 року. Залишив у смутку брата Омеляна та Союзову родину. Похорон відбувся 17-го березня 1987 року на цвинтарі Ловнвю у Філядельфії, Па.

Вічна Йому Пам'ять!

Секретар